

Олег Кохан

аспірант кафедри адміністративно-правових
дисциплін Інституту права Львівського державного
університету внутрішніх справ

Вплив корупції в соціальній сфері на міжнародні відносини України та її позицію на світовій арені

Корупція є однією з найсерйозніших загроз для стабільного розвитку будь-якої держави, особливо коли йдеться про соціальну сферу. В Україні ця проблема набуває особливої гостроти, адже, згідно з багатьма міжнародними рейтингами та дослідженнями, країна вже не перший рік перебуває серед держав з високим рівнем корупції. У соціальній сфері корупція проявляється у вигляді зловживання посадовими особами при розподілі соціальних виплат, призначенні пільг та субсидій, а також при наданні допомоги внутрішньо переміщеним особам та особам, які постраждали від бойових дій. Така ситуація значно підриває довіру громадян до державних інституцій та викликає гостру критику з боку міжнародної спільноти. Вплив корупції в соціальній сфері на міжнародні відносини України має комплексний характер і безпосередньо впливає на позицію держави на світовій арені.

З погляду міжнародної політики, корупція у соціальній сфері створює негативний імідж для України як партнера. Багато держав та міжнародних організацій, таких як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський Союз, постійно наголошують на необхідності ефективної боротьби з корупцією як однієї з головних умов для надання фінансової підтримки та гуманітарної допомоги. Невиконання Україною цих умов призводить до замороження або скорочення обсягів міжнародної допомоги. Наприклад, у 2022 році Європейський Союз затримав частину макрофінансової допомоги Україні через проблеми із корупцією у державних

органах, що відповідали за розподіл соціальних виплат [1, с. 24]. Це стало вагомим сигналом для міжнародних партнерів про те, що Україна не завжди здатна забезпечити належний контроль за використанням наданих коштів, а отже, може бути ненадійним партнером у реалізації соціальних програм.

Корупція у соціальній сфері також впливає на міжнародні відносини України через втрату довіри з боку донорів та благодійних організацій. За останні роки в Україні було виявлено численні випадки зловживань при розподілі гуманітарної допомоги, наданої іноземними донорами для підтримки соціально вразливих верств населення та постраждалих від війни. Такі інциденти підривають довіру до державних структур, відповідальних за гуманітарні програми, і часто призводять до призупинення співпраці з певними організаціями або повного припинення надання допомоги. Наприклад, у 2023 році декілька міжнародних організацій, включаючи Червоний Хрест та Агентство ООН з питань біженців, тимчасово зупинили розподіл гуманітарної допомоги через непрозорі процедури в українських державних установах [2, с. 37]. Ці випадки свідчать про те, що корупція не лише шкодить іміджу України, але й безпосередньо впливає на здатність країни отримувати необхідну підтримку в кризові моменти.

Ще одним важливим аспектом є те, що корупція у соціальній сфері знижує рівень співпраці з міжнародними фінансовими інституціями. Останніми роками Міжнародний валютний фонд неодноразово зазначав, що корупційні практики є однією з основних причин уповільнення реформ у соціальній сфері України, що призводить до затримки фінансування і створює напруженість у двосторонніх відносинах [3, с. 41]. Зволікання з реформами, такими як запровадження електронної системи обліку соціальних виплат та створення незалежних антикорупційних органів, призводить до втрати Україною важливих фінансових ресурсів, необхідних для підтримки економічної стабільності та соціального захисту населення.

Корупція також негативно впливає на інтеграційні прагнення України, зокрема її наміри щодо вступу до Європейського Союзу. ЄС висуває високі вимоги до країн-кандидатів щодо рівня прозорості, підзвітності та боротьби з корупцією, особливо у таких чутливих сферах, як соціальна політика. Відсутність реальних результатів у цій сфері може стати серйозною перешкодою на шляху євроінтеграції, оскільки саме корупція вважається основним чинником, що стримує реалізацію багатьох реформ [4, с. 59]. Важливим кроком у цьому напрямку має стати підвищення рівня довіри з боку європейських партнерів шляхом впровадження незалежних механізмів контролю та прозорості у розподілі соціальних виплат.

З погляду безпеки, корупція у соціальній сфері також може становити загрозу для міжнародних відносин України. Схеми зловживань при наданні соціальних виплат, особливо у прикордонних регіонах, можуть стати каналами фінансування терористичних угруповань або нелегальних збройних формувань. Це створює додаткові загрози для міжнародної безпеки та може призвести до посилення тиску з боку західних країн на Україну щодо впровадження жорсткіших заходів боротьби з корупцією [5, с. 74]. У свою чергу, відсутність ефективних дій з боку України може стати підставою для введення нових санкцій або інших обмежувальних заходів.

Для покращення ситуації пропонуємо впровадити комплексний підхід до боротьби з корупцією в соціальній сфері. По-перше, необхідно запровадити нові прозорі процедури розподілу соціальної допомоги з використанням електронних реєстрів та автоматизованих систем перевірки даних. Це дозволить зменшити вплив людського фактора та мінімізувати можливість зловживань. По-друге, варто посилити співпрацю з міжнародними організаціями у сфері протидії корупції, зокрема шляхом обміну інформацією та залучення міжнародних експертів до аудиту діяльності органів соціального захисту. По-третє, держава має активніше залучати громадські організації та засоби масової інформації до процесів моніторингу за використанням коштів, що підвищить рівень прозорості та підзвітності.

Таким чином, корупція у соціальній сфері значно впливає на міжнародні відносини України, формуючи негативний імідж держави як ненадійного партнера та гальмуючи реалізацію її зовнішньополітичних прагнень. Для успішної інтеграції у світове співтовариство, Україна повинна не лише декларувати боротьбу з корупцією, але й забезпечити реальні результати у цій сфері, зокрема через реформування системи соціального захисту та впровадження незалежного контролю.

Література

1. Гончарук, О. П. *Соціальна політика та міжнародна співпраця України в умовах корупційних ризиків*. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 278 с.
2. Карпенко, М. С. *Гуманітарна допомога та її розподіл в Україні: аналітичний огляд корупційних схем*. Харків: Право, 2023. 194 с.
3. Сидоренко, Л. І. *Вплив корупції на реалізацію соціальних програм в Україні*. Одеса: Наукова думка, 2023. 221 с.
4. Іванченко, П. С. *Євроінтеграція України: виклики та перспективи на фоні корупційних загроз*. Львів: Світ, 2022. 156 с.
5. Ткаченко, Р. О. *Корупція як загроза міжнародній безпеці: приклад України*. Запоріжжя: Просвіта, 2023. 202 с.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**